Demografska katastrofa

Autor Administrator

Demografska katastrofa

Nestaje li nas zauvijek?

G. Antiæ

(...) Obiteljsko zajedništvo redovito
je prvo èovjekovo iskustvo zajedništva. To ga zajedništvo prati i nosi tijekom
cijeloga života. Još kao neroðen, a kasnije kao, maleno i bespomoæno dijete
ovisno o roditeljskoj bri-zi, èovjek doživljava prvo iskustvo prihvaæenosti i lju-bavi.
Kako raste, dijete doživljava i širi krug zajedni-štva svoje braæe i sestara,
baka i djedova, rodbine, ku-mova, obiteljskih prijatelja i susjeda. Sazrjevši,
mladiæ i djevojka sklapaju ženidbu te iz nove perspektive doživljavaju i
podržavaju obiteljsko zajedništvo, podižuæi i odgajajuæi vlastitu djecu te
išèekujuæi u zre-lim danima djecu svoje djece. Iskustvo obiteljskoga
zajedništva nenadomjestivo je i njime je obilježen èitav èovjekov život(...) J.B.

.....

Svako malo, posebno u mjesecu
rujnu kad stasaju nove generacije za
školu, èitamo jadikovke o
izraziti lošoj domografskoj
situaciji u Hrvatskoj, sve manjem natalitetu, a veæem mortalitetu, o našem nestajanju. I ove je godine, kao i prethodnih, tisuæu uèenika manje upisano u prve razrede.
Demografske
projekcije kažu da æe veæ 2015. Hrvatska
imati od 13 do 20 posto stanov-nika manje nego što ih je ima-la 2001.
Dugoroènije su pro-jekcije još lošije pa
æe se prazne školske klupe brzo preliti u radne pogone.

Uzroci ovoga , jednog od naših najtežih problema vrlo su složeni i èini se nerješivi. Uputit æu vas na sjajne analitièke tekstove

na ovoj stranici (Hrvati izumiru, Mile Prpa...), a ja bih se tek osvrnuo na neke aspekte iz rakursa obiènog graðanina koji se brine, koji je nesretan zbog toga, koji pokušava shvatiti, pa možda i djelovati...

„Sjedim sam u dvorištu kamene roditeljske kuæe u Zmijavcima i uživam u tišini. Ali ne u tišini koja zavla-da dio dana, mjeseca i1i godine. Ovo je vjeèna tišina, jer u kuæi nema ljudi koji u njoj žive. Stotinama godi-na bila je dom za naraštaje koji su se u njoj raðali i umirali, sada služi samo jednoj svrsi - ljetnom odmo-ru posljednjih potomaka njezinih prvih stanara. Kuæa duh. Kuæa u kojoj više neæe biti veselja zbog novo-rodenih i naricanja za umrlima, u koju se više neæe unositi plodovi s njiva do kojih je sama znala doæi. I dok uživam u tišni ispod golema oraha èitajuæi knji-gu, pokadšto zaèujem neki glas iz prošlosti, ugledam neku sliku, neki davni prizor, neku oèevu srditost ili majèinu molitvu što kao ptica doleti iz uspomena i nestane.

Možda uživam baš zato što mi se duša ugnijezdila u sjeæanje, što se u kuæi i oko nje zaštitila sjenama pre-daka koje su se popele i u gustu krošnju iznad mene. Nedaleku šumu povremeno zanjiše vjetar, zanjiše i grane oraha i mene kao da me pita: - Koliko ostaješ? Ja mu odgovorim: - Zauvijek!“

Ovo je jedna lijepa, ali tužna slika hrvatskog sela iz pera neponovljivog M. Ivkošiæa objavljena u Veèernjem listu. Sela, koje je bilo neiscrpna demografska baza, kojega više nema, ili je na samom umoru. U tom Selu, u tim skromnim kuæicama, diljem svih hrvatskih prostora, bujao je Život. Živjelo se teško, skromno, ali radosno i uvijek s nadom u bolje i s vjerom u Vjeèno.
Živjelo se u obiteljima, u međusobno bliskoj vezi više generacija, u stalnom dodiru s prirodom i susjedima. A onda je to sve poèelo nestajati. A što znaèi obitelj? Evo kako to prelijepo kazuje e nadbiskup kardinal J. Bozaniæ.

„Zajedništvo Boga i èovjeka mnogoliko se ostvaruje u ljudskom životu. Jedno od povlaštenih mjesta življenja zajedništva s Bogom i s ljudima jest obitelj. Obiteljsko zajedništvo redovito je prvo èovjekovo iskustvo zajedništva. To ga zajedništvo prati i nosi tijekom cijeloga života. Još kao neroðen, a kasnije kao, maleno i bespomoæno dijete ovisno o roditeljskoj bri-zi, èovjek doživljava prvo iskustvo prihvaæenosti i lju-bavi. Kako raste, dijete doživljava i širi krug zajedni-štva svoje braæe i sestara, baka i djedova, rodbine, ku-mova, obiteljskih prijatelja i susjeda. Sazrjevši, mladiæ i djevojka sklapaju ženidbu te iz nove perspektive doživljavaju i podržavaju obiteljsko zajedništvo, podižuæi i odgajajuæi vlastitu djecu te išèekujuæi u zre-lim danima djecu svoje djece. Iskustvo obiteljskoga zajedništva nenadomjestivo je i njime je obilježen èitav èovjekov život. Stoga se može reæi kako Božji san o èovjeku ukljuèuje obitelj kao mjesto stjecanja prvih iskustava zajedništva i poèetka ispunjenja Božjeg nauma s njime“

I onda slijede promjene u naèinu života, sustavno razaranje i relativiziranje svih tradicionalnih vrijednosti, prije svega obitelji i trka za materijalnim probitkom i boljim mjestom u hranidbenom lancu. (Vidjeti tekstove na ovoj Stranici: Dovoljni sami sebi?, Biti normalan?)

„Poèelo, izgleda, napuštanjem malog sela i ulaskom u ono globalno, tehnološkom revolucijom, opæim napretkom, porastom standarda i osobito snažnim razvojem elektronskih medija.. Dok smo bili životno upuæeni jedni na druge i ovisni jedni o drugima, imali smo vremena jedni za druge, intenzivno se družili, pomagali jedni drugima u poslovima, branili se zajedno, radovali se i, èini se, bili sretni.

Tehnološki napredak, porast standarda i moderno ureðena država, uèinili su nas neovisnim o drugima. U novim uvjetima pojedinac je mogao preživjeti sam, uredio je svoju kuæicu, napunio je svime o èemu je prije samo sanjao i šta bi mu trebalo više?. Izbacio je kuæno ognjište, oko kojega su se generacije okupljale i prièale prièe, a u središte stavio TV kutiju, koja ga o svemu obavještava i pouèava što treba èiniti, što kupiti, što je dobro, što je loše. I najèešæe su te pouke upravo suprotne onim spoznajama i vrijednostima koje je baštinio od svojih roditelja i svoje sredine. Ne mora više izlaziti vani da bi saznao šta se događa; dovoljno je samo pritisnuti dugme upravljaèa i sve je pred njime. Likovi s ekrana, pa i oni izmišljeni postaju njegova realnost a najbliži roðaci, prijatelji, susjedi – pravi stranci.

Èesto niti ne primjeæujemo kako se tradicionalne vrijednosti sustavno relativiziraju i ismijavaju , obitelj prikazuje kao arhaièna, nepotrebna institucija, potencijalno opasna za svoje èlanove, osobito najslabije, spolnost odvaja od svoga osnovnog smisla u funkciji kreacije života i tretira kao roba, sredstvo hedonistièkog ižívljavanja, bez obzira na ruševine koje ostavlja itd., itd.

I na kraju, kao rezlutat svega - usamljenost,
zbunjenost, otuđenje; sve manje dodira sa drugima, sve manje
prilika za susrete i upoznavanje, sve više onih koji žive
usamljeni, sve manji interes za druge, za brak,
za roditeljstvo.

Mogli bismo gorko konstatirati: èovjek je dobio puno,
a poput Fausta izgubio najvažnije - sebe , svoju dušu. I ne odnosi se to samo
za Hrvatsku Slièna je situacija u
cijelom Zapadnom svijetu, èija je civilizacija
ukorijenjena u judeokršæansku tradiciju.
Unatoè njihovu bogatstvu i boljoj ureðenosti društva i njih jednako muèe negativni demografski trendovi.
Zašto?

„Jer nema ljubavi“, rekao je jednom prigodom naš poznati teolog.. „Zbog moralnog pada hrvatskog
naroda“ napisao je sveæenik koji se
intenzivno bavi ovim pitanjima. Mudri biskup R .Periæ reèe ovako: „Bog je
u narav èovjekovu usadio životnu klicu, snagu, èežnju za životom. Kad to èovjek
u sebi izvræe, deformira i ne slijedi naravni hod, može li biti išta
izvraæenije i neprirodnije? Katolièki roditelji u bogatoj Europskoj Uniji ne
raðaju više djece zbog društvenih pogodnosti. Dapaèe. Èovjek bi se morao ne
zbog vanjskih okolnosti, uvjeta, veæega standarda, opredjeljivati za jedno dijete
više, nego zbog svoje vlastite odgovornosti pred Bogom i pred svojom savješæu.
Raðanje djece jest odgovomost (...)“.

U ovom našem vremenu
u kojemu se sve relativizira, u kojemu se vrednuje samo materijalno,
novac, moæ, uspjeh, u kojemu se ismijava
govor o poštenju, istini, solidarnosti, dobroti, u kojemu „ nema“ ljubavi i prijateljstva (ima
ali to
èesto ne promjeæujemo od svega što zamagljuje našu stvarnost), u kojemu
je jedino važno osvojiti bolju
poziciju u hranidbenom lancu, u kojemu
nema mjesta Bogu – što bi se moglo drugo i oèekivati. Sam po sebi život nikada nije samo uživanje,
dapaèe, manje ili više patnje je sigurnija stavka, a na kraju puta uvijek èeka neka crna rupa u zemlji. I ako
je to sve – ako nema nekog Višeg smisla , - èemu sve to. Nije li to onda dovoljan razlog od odustajanja od
života.
Na osobnoj i na kolektivnoj razini?.

Je li to
valjan odgovor na pitanje o uzrocima demografske katastrofe? Ako jest, onda je i riješenje blizu. Vratiti se
izgubljenom, potisnutom,
zaboravljenom, prigrliti potisnute
provjerene vrijednosti. To znaèi

promijeniti našu filozofiju, vratiti se
provjerenim vrijednostima, promijeniti našu optiku, promijeniti dosta toga, ukljuèiti i duhovnu dimenziju. Mijenjati sliku naše stvarnosti tako da ona bude poželjno mjesto u kojoj ima smisla živjeti. Onda æe se „vratiti“, jasnije pokazati i prijateljstvo i ljubav
i radost, unatoè teškoæama, i ona
negdje izgubljena, potisnuta èèžnja za životom, programirana u svakom živom biæu. I opet
æe oživjeti naša sela, u starim
hižama zazvoniti djeèji glasovi i oglasiti se
školska zvona u sada praznim i
napuštenim školama. . I naše statistike
bit æe bolje...

Kako sada stvari stoje, ovo je èista utopija. U ovom
trenutku gotovo da jedino na Njegovu providnost možemo raèunati. Ali ako nema želje, ako nema nade i vjere, ako nema pokušaja sigurno se ništa neæe
dogoditi. I ako postoje želja i nada, a one sigurno postije u veæini hrvatskog
biæa, onda æe se to ostvariti prije ili kasnije. Na
svakome od nas je da da od sebe
što može. U najtežim trenutcima mnogi su
dali živote za Domovinu. Sada su potrebni druge vrste napori. I mudrost - potrebno je uèiti, obrazovati se, dobro se obavijestiti kako bi znali što hoæemo i
kome dati svoje povjerenje, svoj glas, i hrabrost - nije lako glasovati protiv prijedloga iza
kojega stoji šef stranke, ili odbiti nemoralnu
ponudu i time se izložiti riziku gubika posla,
položaja i sl.

Nitko u ovome ne bi trebao biti izuzet od
odgovornosti, naravno svatko na svojoj
razini: odgovornost zastupnika u Saboru je viša od mene obiènog glasaèa. Ali, ako ništa drugo, ne smijemo nikada izgubiti vjeru u
dobro, u konaènu pobjedu istine nad laži, dobra nad zlim. Sjano to sublimira u
svojoj kolumni I. Mikleniæ u Glasu koncila.

(...)Važnost ljudskoga
svakodnevnog života nije u tome - kako èesto ljudi krivo smatraju - koliko se
èovjek kojeg dana lijepo proveo, koliko je zadovoljio svoje potrebe, ili koliko
je stekao, veæ je u tome koliko je ispunio svoje ljudsko životno poslanje,
koliko je opravdao svoje postojanje ostvari-vanjern opæeg dobra.

Sve manifestacije brojnih kriza
u suvremenome hrvatskom društvu posliedica su toga što mnogi hrvatski graðani,
a osobito oni na važnijim društvenim položajima, ne ispunjavaju svoje životno
poslanje na osobnoj, obiteljskoj, društvenoj i nacionalnoj razini. Sve pojave kriminala, korupcije, nepravde,

nasilja, sebiènih osobnih i zajednièkih interesa, skrivene zloèi-naèke umreženosti, uliznièkog i ideološko-politièkog podložništva, gaženja istine i ljudskog dostojanstva - jednom rijeèju svih negativnih pojava u suvremenome hrvatskom društvu - posljedica su toga što brojni hrvatski graðani svakodnevno i neprekidno ne ispunjavaju svoje životno poslanje.

Ispunjavanje životnog poslanja
može biti u rasponu od minimalnoga preko osrednjega do optimalnoga, no teško društvu i narodu u kojem svoje poslanje ostvarivanja opæega dobra ne bi izvršavali roditelji, braèni drugovi, školarci, radnici, gospodarstvenici, politièari, znanstveni, zdravstveni, odgojni, obrazovni, medijski i ini djelatnici, vjernici, sveæenici... Stvarni pomak i boljitak u suvremenome hrvatskom društvu moguæ je samo onda ako svi hrvatski graðani, a osobito svi oni na odgovornijim društvenim položajima, prihvate i ostvare svoj dio odgovornosti i ispune svoje životno poslanje“.(..).